

TRƯỜNG ĐẠI HỌC VĂN HÓA HÀ NỘI
KHOA VĂN HÓA DU LỊCH

-----***-----

PHÁT TRIỂN DU LỊCH CỘNG ĐỒNG TẠI
HUYỆN CON CUÔNG TỈNH NGHỆ AN

KHÓA LUẬN TỐT NGHIỆP

Giáo viên hướng dẫn : Ths. Nguyễn Văn Thắng

Sinh viên thực hiện : Lê Thị Kim Dung

HÀ NỘI - 2013

MỤC LỤC

MỞ ĐẦU	1
Chương 1:CƠ SỞ LÝ LUẬN VỀ DU LỊCH CỘNG ĐỒNG	10
1.1.Lý thuyết về cộng đồng	10
1.1.1.Cộng đồng.....	10
1.1.2.Cộng đồng địa phương.	11
1.2. Du lịch cộng đồng.	12
1.2.1. Các quan điểm về du lịch cộng đồng.	12
1.2.2.Khái niệm cơ bản.....	14
1.2.3. Đặc điểm và nguyên tắc của du lịch cộng đồng.	15
1.2.4. Các tác động của hoạt động du lịch cộng đồng.	18
1.2.5 . Các loại hình có sự nhiều tham gia của cộng đồng.....	19
1.3.Một số mô hình du lịch cộng đồng hiệu quả	27
1.3.1.Sapa.....	27
1.3.2.Vườn quốc gia Cúc Phương.....	28
Chương 2:TIỀM NĂNG VÀ THỰC TRẠNG DU LỊCH CỘNG ĐỒNG TẠI HUYỆN CON CUÔNG	31
2.1.Khái quát về huyện Con Cuông	31
2.2.Tiềm năng du lịch của huyện	31
2.2.1.Tài nguyên tự nhiên.....	31
2.2.2.Tài nguyên nhân văn	42
2.2.3.Đánh giá chung về tài nguyên du lịch của huyện Con Cuông	59
2.3.Thực trạng hoạt động du lịch cộng đồng ở Con Cuông	60
2.3.1.Sự cần thiết của mô hình du lịch cộng đồng.....	60
2.3.2.Thực trạng về công tác lý	62
2.3.3.Thực trạng về cơ sở vật chất- kĩ thuật.	65
2.3.4.Thực trạng về khách du lịch và doanh thu.	69

2.3.5. Nguồn nhân lực	72
Chương 3: GIẢI PHÁP NHẪM KHAI THÁC CÓ HIỆU QUẢ	
HOẠT ĐỘNG DU LỊCH CỘNG ĐỒNG	77
3.1.Những định hướng cho sự phát triển du lịch.	77
3.1.1. Quan điểm phát triển du lịch của đảng và nhà nước.....	77
3.1.2. Xu hướng phát triển của du lịch Con Cuông.	78
3.1.3. Định hướng cụ thể	78
3.2. Giải pháp thực hiện.	85
3.2.1. Giải pháp về tổ chức quản lý	85
3.2.2. Giải pháp về đầu tư xây dựng kết cấu hạ tầng, cơ sở vật chất kỹ thuật	87
3.2.3. Đào tạo nâng cao nhân thức của người dân.....	89
3.2.4. Giải pháp bảo vệ và tôn tạo nguồn tài nguyên du lịch.....	91
3.2.5. Giải pháp xúc tiến quảng bá du lịch.....	94
3.2.6. Giải pháp đối với cộng đồng địa phương.	96
KẾT LUẬN	100
DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO	102
PHỤ LỤC	104

MỞ ĐẦU

1. Lý do chọn đề tài

Từ xa xưa du lịch được con người biết đến và sử dụng nó một cách tích cực để nghỉ ngơi, hưởng thụ cuộc sống...Ngày nay du lịch đã trở thành một nhu cầu không thể thiếu trong đời sống văn hóa – xã hội của các nước đặc biệt nó đã và đang trở thành ngành kinh tế mũi nhọn được ví như “ con gà đẻ trứng vàng” hay “ngành công nghiệp không khói” ở một số quốc gia trên thế giới. Ở Việt Nam, du lịch là ngành công nghiệp còn non trẻ và đầy tiềm năng, hứa hẹn nhiều nhiều cơ hội phát triển.

Mặt khác du lịch là ngành tổng hợp có quan hệ với nhiều ngành kinh tế - xã hội, nhiều lĩnh vực trong đó có mối quan hệ chặt chẽ với cộng đồng địa phương (chủ nhân của lãnh thổ, vùng đất có tài nguyên mà ngành du lịch đang khai thác và sử dụng). Đặc biệt là những vùng có du lịch sinh thái, du lịch văn hóa phát triển và sự thành bại của việc khai thác sử dụng tài nguyên trong hoạt động du lịch phụ thuộc rất nhiều vào sự phối hợp, mối quan hệ, nghĩa vụ, trách nhiệm của các bên tham gia như: nhà cung ứng du lịch, chính quyền địa phương, du khách, cộng đồng dân cư...do đó chúng ta có thể nhận thấy rằng , du lịch đem lại nhiều lợi ích có thể là giúp tiếp hay trực tiếp cho người dân địa phương sinh sống tại vùng đất đó như: nâng cao đời sống, tạo công ăn việc làm, tăng thu nhập, cơ sở vật chất- hạ tầng được cải thiện tốt hơn, giao lưu văn hóa giữa các vùng, góp phần đóng góp vào sự phát triển kinh tế vùng nói riêng và cả nước nói chung...điều đó có ý nghĩa nhân văn rất lớn thể hiện đường lối, chủ trương phát triển kinh tế- xã hội đúng đắn phù hợp với từng vùng, từng quốc gia.

Đối với tỉnh Nghệ An du lịch đặc biệt là du lịch cộng đồng là một trong những giải pháp để phát triển kinh tế của tỉnh đặc biệt là các huyện phía tây của tỉnh trong đó có huyện Con Cuông.

Huyện Con Cuông - Nghệ An là một vùng đất có nguồn tài nguyên du lịch rất lớn bao gồm cả tài nguyên tự nhiên và tài nguyên nhân văn. Các nguồn tài nguyên này chủ yếu nằm gần các trục đường chính, thuận lợi cho việc đi lại, giao thông đường bộ.

Sự tham gia của cộng đồng địa phương vào hoạt động du lịch (cùng chia sẻ trách nhiệm, lợi ích..) bước đầu phát triển nhưng chưa mang lại hiệu quả, vai trò của người dân địa phương vẫn còn mờ nhạt, ở mức thấp. Người dân chỉ mới tham gia vào một số khâu không quan trọng và lợi ích kinh tế vẫn còn bấp bênh, phương thức tham gia vẫn còn tự phát (họ thấy lợi , có thu nhập thì họ làm), họ vẫn chủ yếu dựa vào ngành kinh tế nông nghiệp là chính. Vấn đề việc làm của người dân lại càng cấp thiết hơn.

Vấn đề đặt ra đối với du lịch Con Cuông là cần giúp người dân tham gia vào hoạt động du lịch một cách tích cực nhằm đến lợi ích chung, phát triển du lịch cộng đồng giúp người dân nâng cao đời sống, nâng cao ý thức về bảo vệ môi trường, tài nguyên du lịch, tạo được môi trường du lịch hấp dẫn du khách.

Con Cuông được mọi người biết đến qua các kênh thông tin như truyền hình, báo, tạp chí , sách...là nơi có không khí trong lành, có nhiều cảnh đẹp, hoang sơ nhưng ít ai tìm hiểu về người dân địa phương làm du lịch như thế nào và tác động của du lịch tới đời sống của họ ra sao...chính vì vậy tác giả chọn đề tài “Phát triển du lịch cộng đồng tại huyện Con Cuông tỉnh Nghệ An” với mong muốn bằng kiến thức đã học cũng như tình yêu với quê hương sẽ góp phần nhỏ bé của mình vào sự phát triển ngành du lịch của quê nhà.

2.Mục đích nghiên cứu

Trong quá trình nghiên cứu đề tài, chúng ta sẽ đi sâu tìm hiểu về nguồn tài nguyên để phát triển du lịch cộng đồng tại huyện Con Cuông, mặt khác là một người con của quê hương bản thân em muốn hiểu sau hiểu kĩ về những

giá trị của địa phương mình. Muốn vậy cần phải tổ chức nghiên cứu, tìm hiểu vấn đề một cách nghiêm túc, toàn diện.

Qua việc nghiên cứu, tìm hiểu cung cấp một nguồn tư liệu nhỏ cho những ai quan tâm tới đề tài.

3. Đối tượng nghiên cứu

Điều kiện tự nhiên, kinh tế - xã hội, tài nguyên du lịch để phát triển du lịch cộng đồng của huyện Con Cuông.

Cộng đồng địa phương tại 3 xã Môn Sơn, Lục Dạ, Yên Khê và các xã lân cận tham gia vào hoạt động du lịch.

4. Phương pháp nghiên cứu

Phương pháp khảo sát thực địa và thu thập tài liệu

Để hoàn thành đề tài này, sinh viên đã tiến hành đi khảo sát thực địa

Phương pháp điều tra xã hội học

Trong quá trình nghiên cứu sinh viên đã sử dụng các phương pháp điều tra qua:

Phòng vấn trực tiếp các cơ quan có thẩm quyền ví dụ như: UBND các xã, huyện cùng một số hộ dân.

Phòng vấn bằng bảng hỏi, mẫu điều tra.

phương pháp phân tích tư liệu và tổng hợp kết quả.

Tìm thông tin từ sở văn hóa - thể thao - du lịch của tỉnh, phòng ban văn hóa của huyện, xã sau đó tiến hành chọn lọc, sử dụng các thông tin cần thiết, chính xác phục vụ cho đề tài.

5. Đóng góp của khóa luận

Khóa luận được nghiên cứu trên cơ sở lý luận về du lịch cộng đồng và thực tiễn hoạt động của mô hình du lịch cộng đồng ở 3 xã Môn Sơn, Lục Dạ, Yên Khê nhằm đem ra các biện pháp nhằm khai thác có hiệu quả cho mô hình này.

Khóa luận có thể cung cấp nguồn tài liệu cho các công ty, các đơn vị kinh doanh du lịch lý hành bổ sung vào các chương trình du lịch dựa vào cộng đồng để làm phong phú thêm hoạt động du lịch ở địa phương.

Khóa luận hy vọng có thể làm nguồn tư liệu tham khảo cho các bạn quan tâm đến du lịch cộng đồng và có thể sử dụng làm nguồn tài liệu cho các đề tài nghiên cứu sau.

6. Bố cục của khóa luận.

Ngoài phần mở đầu, kết luận, danh mục, tài liệu tham khảo...phụ lục, khóa luận gồm 3 chương sau:

Chương 1: Cơ sở lý luận về du lịch cộng đồng

Chương 2: Tiềm năng và thực trạng du lịch cộng đồng tại huyện Con Cuông

Chương 3: Giải pháp nhằm khai thác có hiệu quả hoạt động du lịch cộng đồng

DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Lê Huy Bá (2006)- *du lịch sinh thái*. NXB khoa học kỹ thuật.
2. Thế Đạt (2004)- *sinh thái học và các hệ sinh thái ở Việt Nam* . NXB Nghệ An.
3. Lâm Giang (2005) – *thỏ cảm hồi sinh*. NXB Nghệ An.
4. Nguyễn Đình Hòa – Vũ Văn Hiếu (2001) – *du lịch bền vững*. NXB quốc gia Hà Nội.
- 5.Đào Văn Khương, Trương Quang Bình, Đỗ Văn Lập (2002)- *bảo tồn thiên nhiên quốc gia Cúc Phương*.
- 6.*Luật du lịch Việt Nam(2005)*.NXB chính trị quốc gia.
- 7.Nguyễn Thanh Nhân (2006) - *khai thác tiềm năng VQG Pù Mát*. Kinh tế và dự báo.
- 8.Nguyễn Hữu Nhân (2004) – *phát triển cộng đồng*. NXB đại học quốc gia Hà Nội.
- 9.Phạm Thanh Nghị (2005) - *nâng cao ý thức sinh thái cộng đồng vì mục tiêu phát triển bền vững*. NXB khoa học và xã hội.
- 10.Nguyễn Tri Nguyên – *Bài giảng môn di sản*
- 11.Võ Quế (2006) – *du lịch cộng đồng lý thuyết và vận dụng*.NXB khoa học và kỹ thuật.
- 12.Phạm Công Sơn(2004) - *SaPa trữ tình*. NXB văn hóa dân tộc
- 13.*Từ điển tiếng việt* (2005). NXB thông tin.
- 14.Nguyễn Thắng Vu, Trần Hùng, Nguyễn Luận (2006) -*SaPa thành phố trong mây*. NXB dân tộc
- 15.Trần Vương (2005) - *Con Cuông vùng sinh thái hấp dẫn, di tích độc đáo*. NXB Nghệ An.
16. Bùi Thị Hải Yến (2006) – *quy hoạch du lịch*. NXB giáo dục.
- 17.Website :

www.google.com

www.nghean.gov.vn

www.cinet.gov.vn

www.vietnamtourism.com.vn